

Merchtem

Zonnige heuvels op de waterscheiding

17 april 2010

Het was een gulp koude lucht die me tegemoet golfde op het ogenblik dat ik de poort van de garage opende. Iets wat de weerprofeten weliswaar voorzien hadden, maar wat toch niet een aangename verrassing was deze tijd van het jaar. Wanneer het woord „lente“ valt denkt iedereen toch aan hogere temperaturen en gouden zonneschijn. Het zag er dus, om 6 uur in de morgen, nog niet naar uit. Een thermometer onderweg verkondigde dat het slechts één graad boven nul was en wat verder was er eentje die zelfs nog pessimistischer was. Die zei dat het nul graden moest zijn. Maar de lucht was helder. Al kleurde die op dit vroege uur nog naar teer grijs. Met oranje banden aan het einder waar de zon ongeduldig te wachten stond om boven de horizon uit te komen piepen. De sensationele zonsopgangen en vooral -ondergangen die de aswolk van de IJslandse vulkaan die in toorn was ontstoken moest veroorzaken, heb ik gemist. Ook bij mijn vertrek was de opkomst van ons dierbaarste hemellichaam niet vergezeld van een buitengewone kleurenorgie. Het was echter zo al mooi genoeg. Naarmate het lichter werd begon de lucht alsmaar helderder en blauwer te worden tot aan het limpide van Venetiaans glas toe. En zo bleef het gelukkig voor de hele verdere dag. Daaraan veranderde het vulkanische stof in de stratosfeer blijkbaar niets. In tegendeel, de zon scheen zo uitbundig dat ik later thuis kwam met een rooie kop door een milde zonnebrand. 't Kan verkeeren, nietwaar?

Het was dus naar Merchtem dat ik dit keer de steven had gewend. Ter plaatse spreken ze over hun gemeente als „Merchten“. Het ligt daar ten noord-westen van Brussel, zo ongeveer in het midden van de driehoek Brussel, Dendermonde en Vilvoorde in de provincie Vlaams-Brabant. In een streek die de „Brabantse Kouters“ wordt genoemd. En inderdaad, kouters (akkers) zijn er daar op die leemgrond in overvloed te vinden. Ondanks dat Merchtem echt dichtbij Brussel ligt, is het toch vrij landelijk gebleven. Het ligt ook op de grens tussen het heuvelachtige Pajottenland en de Vlaamse vlakte. Zoals steeds in een grensgebied is het landschap erg gevarieerd.

De bekende geschiedenis van de plaats gaat terug tot de elfde eeuw toen de Karolingers hier het schoon weer maakten. Uit de Middeleeuwen is de in het Brabants Middelnederlands schrijvende auteur Hennen van Merchtenen bekend gebleven.

Doordat de gemeente zo dicht bij Brussel ligt en er nogal wat inwijking is uit de Brusselse Rand, kon het niet uitblijven of er moesten wat taalperikelen worden uitgevochten. In 2005 verbood de gemeente het gebruik van borden in een andere taal dan het Nederlands op de wekelijkse markt. Dat besluit werd door de Minister van Binnenlandse Zaken vernietigd omdat het in tegenspraak was met de wet. In 2006 verbood de gemeente dan het gebruik van andere talen dan het Nederlands op school. Zowel door de leerlingen als hun ouders! De rechtvaardiging hiervoor lag volgens burgemeester Eddy De Block in het feit dat het onderwijs in de gemeente werd gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap. Overigens is burgemeester Eddy De Block overal op het grondgebied aanwezig. Hetzij om zijn jaarlijks bal aan te kondigen, hetzij op herdenkingsplaten bij speeltuintjes en openbare gebouwen.

Merchtem... Ik kan het niet helpen maar telkens ik de naam van die gemeente hoor of lees denk ik daar onmiddellijk „Jef Van Ginderachter“ bij. Het mag een curieuze gedachte-asso-

ciatie zijn doch het laat zich eenvoudig uitleggen. Vroeger kwam uit Merchtem een biersoort die vooral in de vijftiger jaren van vorige eeuw veel succes had: het Ginder-Ale. Indien je het zou gewaagd hebben dat toen op zijn Engels uit te spreken (iets als „djinder eel“) dan had geen mens hier begrepen wat er op je lever lag. Nee, de biersoort moest hier aangesproken worden met „Gínderal“. Met de klemtoon op de eerste lettergreep. Een nogal vreemde naam voor een biersoort, geef toe. Omdat mijn ouders toen een kruidenierswinkel uitbaatten die, naar goede traditie, alles in het klein verkocht zo-ook het bier per flesje, kreeg ik uitvoerig de gelegenheid te lezen wat er op het etiket stond. Wat bij ons nogal wat lacherige consternatie veroorzaakte was de naam van de brouwer: Jef Van Ginderachter. De man was behalve bierbrouwer ook nog even burgemeester van Merchtem en provincieraadslid voor Brabant.

Oorspronkelijk heette de brouwerij niet naar het nu nog bekende bier maar werd ze Brouwerij Martinas genoemd. Dat is trouwens een oude benaming voor de gemeente zelf. Zonder dat „brouwerij“ dan. Ze werd in 1871 gesticht door Florentius De Boeck, de vader van de componist August De Boeck. In 1880 reeds werd ze overgenomen door Corneel Van Ginderachter. Nadat hij overleden was, werd het bedrijf verder geleid door zijn weduwe Hendrika Van Nuffel. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden de koperen ketels opgeëist door de Duitsers zodat er van brouwen toen niet veel meer in huis kwam. In 1928 lanceerde de zoon Joseph (Jef) het Ginder-Ale. Het schijnt een bier te zijn van het type „Special Belge“. Met een smaak die volgens kenners nauw aansluit bij het Antwerpse De Koninck of de Palm uit Steenhuffel. Ik laat hierover een mij onbekend expert aan het woord want ik ben in het wereldje van de bierpoëzie absoluut niet thuis.

* *Kleur*

Amberrood

* *Alcoholgehalte*

5,1 %

* *Brouwerij*

Anheuser-Busch InBev

Een bekend voorbeeld van de Belgische ale. Subtiële, amberrode kleur. Frisse, uitgesproken, hoppegeur en ale-achtige fruitige aroma. Zacht in de mond. Heel lichtjes stroperig. Complexe smaak, fris, zacht en fruitig, met een zweem vanille. Rustige, maar lange af-dronk. Wekt de eetlust op. Een goede “pre-dinner” ale. Alcoholgehalte: 5.1% Serveren op 5°C.

De grotere foto is van de brouwerij De Block in Peizegem. De kleinere foto is wel de brouwerij Ginder-Ale in Merchtem-centrum (waarlangs niet gewandeld werd). Het kleine beeld is van het Internet geplukt

En zeggen dat ik alleen maar bier proefde!

Op het hoogtepunt van zijn succes, in de jaren vijftig dus, stelde het bedrijf zelfs 180 mensen te werk. Het kon echter niet blijven duren. De ster van de brouwerij taande en in

1973 nam de brouwerij Artois het bedrijf over. Het Ginder-Ale wordt nog steeds gebrouwen, zij het niet meer in Merchtem zelf. Het productievolume is in één jaar tijd ooit eens gehalveerd naar 3000 hectoliter per jaar. Door opeenvolgende fusies is de Brouwerij Ginder-Ale nu onderdeel van de multinational Anheuser-Bush InBev.

De gebouwen van de vroegere brouwerij beheersen nog steeds de skyline van Merchtem. Plompe vierkante torens uit baksteen. Er was sprake van om het geheel af te breken maar

in navolging van de Dock-side in Londen en van wat er in vrijwel alle grote steden in Amerika gebeurt, heeft men ook hier aan de gebouwen een woonfunctie toegekend: het zijn zogenaamde „lofts“ geworden.

Er is nog een andere reden waarom Merchtem in mijn geheugen is blijven hangen. Ooit, lang geleden, ik meen bij een carnavalstoet in Lokeren, verscheen daar een groep steltenlopers die op mij een onuitwisbare indruk hebben gemaakt: de steltenlopers van Merchtem. De groep werd gesticht in Langevelde, een gehucht van Merchtem gelegen langs de Molenbeek. Het gebruik van stelten was ontstaan uit noodzaak want bijna jaarlijks overstroomde die beek het gehucht. Afgesloten van de buitenwereld konden de bewoners enkel nog op stelten de dorpskom van Merchtem bereiken. Toen dat niet meer zo nodig was, bleef het toch een leuke bezigheid, dat steltenlopen. Er werden wedstrijden en vechtpartijen mee houden. Op het bekende schilderij "Kinderspelen" van Pieter Breughel de Oude (1532), een kind van het Brabantse heuvelland, vindt men 80 spelen uitgebeeld waaronder enkele steltenlopers.

Na de tweede wereldoorlog werden in België overal grote vredesfeesten georganiseerd. Het was de bedoeling dat iedere straat of wijk met een wagen of een groep naar buiten kwam. De wijk Langevelde kwam op het idee om, getooid in papieren kostuums in de nationale driekleur rood-geel-zwart op te stappen. Op stelten, natuurlijk. De hoogte daarvan varieerde van één meter tot zelfs 2,5 meter. Het werd een klinkend succes! De groep werd gevraagd om in de naburige gemeenten op te treden en zo ging het steeds verder. Nadien werd de groep nog aangevuld met klompenlopers. Drie tot vier personen, meestal vrouwen, liepen in klompen die vastgemaakt waren op houten planken. Om dat gedaan te krijgen moesten ze zich waggelend voortbewegen. Een onmiskenbaar komisch gezicht. Sinds hun stichting doorkruisten de steltenlopers gans België en een groot deel van Europa. Landen als Nederland, Luxemburg, Duitsland, Engeland, Italië, Ierland, Frankrijk, Zwitserland, Denemarken, Polen en Roemenië kwamen aan de beurt maar zelfs Rusland, Amerika en Japan mochten van dit schouwspel genieten.

Ter gelegenheid van hun 50-jarig bestaan werd het kostuumpje van een Merchtemse steltenloper geschonken aan het wereldberoemde "Manneken Pis". Bij mijn weten is die wel op zijn sokkel blijven staan.

Tegenwoordig mogen de steltenlopers zich tooien met de titel „Koninklijke“ en worden ze nog altijd veel gevraagd. Het gaat de groep van stichter-voorzitter Jan Vanderhasselt duidelijk voor de wind.

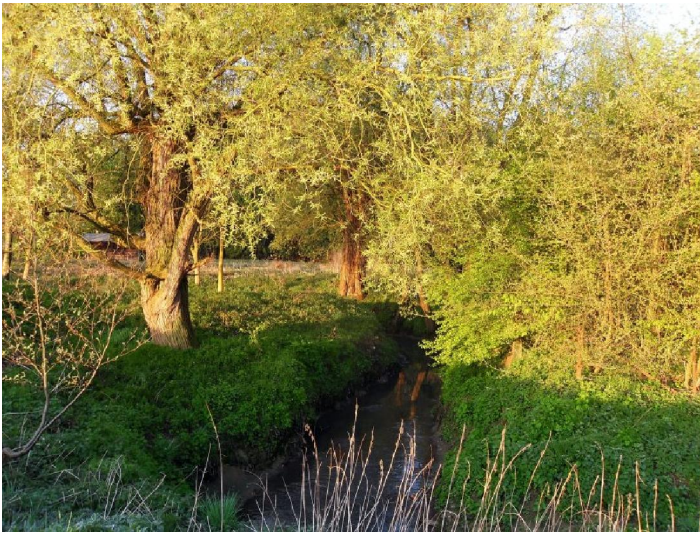
Op weg naar Merchtem zat ik me steeds af te vragen waarom bepaalde delen van de omgeving me toch zo bekend voorkwamen. Die vraag bleef onbeantwoord totdat ik het eerste gevreesde oranje bord zag waarop een omleiding („omlegging“ weet je wel) werd aangekondigd. Daar stond te lezen dat Mollem onbereikbaar was. Toen viel het muntje! Vorig jaar, nog voor de winter, begaf ik me naar de start van een wandeling die in Mollem moest beginnen en toen reeds stuitte ik te allen kant op die borden. Om toch maar ergens een toegangsweg tot het centrum van het dorp te vinden, ben ik toen eindeloos in de omtrek blijven rondrijden. Toen ik uiteindelijk toch, na een reeks verboden aan mijn laars te hebben gelapt, voor de Sint-Stefanuskerk stond, kon ik de startzaal niet vinden! Die wandeling is dus, wat mij betreft niet doorgegaan.

Gelukkig ging de rit naar de Stoofstraat, zaal Harmonie, in Merchtem met aanzienlijk minder complicaties gepaard. Er moest wel een tamelijk eindje verder op een plein geparkeerd worden maar een beetje wandelaar let niet op enkele hectometer meer.

Ik arriveerde vroeg bij de start. Om kwart voor zeven reeds. Terwijl officieel slechts vanaf zeven uur dertig kon ingeschreven worden. Nu ja, iedereen weet dat er zelden de hand wordt gehouden aan het aangekondigde vertrekur. Dit keer echter leek het er op dat ik op één van die uitzonderingen was gebotst. Het was namelijk zo dat er niet één maar twee wandelingen vertrokken. De Lustige Wandelaars organiseerden niet enkel de 17e Lente-tocht maar eveneens de 26e Internationale 60 km van Merchtem. Voor die lange tocht kon al veel eerder worden ingeschreven. Tot mijn verbazing dienden zich een echt groot aantal wandelaars aan voor deze tocht. Ik kon dat goed observeren want ik moest toch wachten om mijn penning te storten. Maar toen de toevloed van de „grote jongens en meisjes“ een

beetje afnam, bleek het toch mogelijk vroeger een deelnemingsformuliertje op te halen. Zodat ik uiteindelijk om tien over zeven op weg kon.

De aankondiging in „Marching“ sprak over een „zeer gevarieerde en avontuurlijke wandeling“. Bij „gevarieerd“ kon ik me wel wat voorstellen, maar „avontuurlijk“? Ten ware dat er een risico was dat de wandelaar op de doortocht van de twee beloofde privé domeinen door bijtgrage honden zou kunnen overvallen worden. Of bedreigd door gewapende opzichters die vooraf niet van het openstellen van het domein waren ingelicht. Dat laatste is me namelijk ooit bijna eens overkomen toen ik in een kasteeldomein door slechte bewegwijzering verdwaalde en door een opzichter in de kraag werd gegrepen. Gewapend was hij weliswaar niet, maar hij was me toch niet bepaald goed gezind.

De Grote Molenbeek in het gouden ochtendlicht

Vrij spoedig na de start ging het traject van de grote weg af en belandde ik op een smal paadje waar me iemand tegemoet kwam vergezeld van een loslopende hond van een voor mij alarmierend postuur. De wandelaar die voor mij uitliep bleek achteraf een minstens even groot wantrouwen te koesteren ten overstaan van dat soort viervoeters want hij vroeg of het dier niet kon aangelijnd worden. Wat met enige tegenzin („hij doet nooit iets“) werd gedaan. Het pad kruiste een nogal snel stromende beek en volgens een bordje dat Na-

tuurpunt daar attent had geplant, ging het om de Grote Molenbeek. Ik heb ondertussen geleerd dat er overal waar het reliëf enigszins dient wel sprake is van een „Molenbeek“. Hier ontvangt de beek het water van verschillende zijbeken die in de omgeving van Asse ontspringen. Samen met nog een andere Molenbeek (!), die van Wolvertem, en de Vliet mondt ze uit in de Rupel. Die laatste is dus een oude bekende. De Grote Molenbeek is echter vrij sterk vervuild wat aan de gewone verblijfhouders als vissen, ongewervelden en waterplanten niet zoveel perspectief biedt.

Ik wist het toen nog niet maar ik was bezig aan een ongewoon lang stuk tot aan de eerste controlepost. Onderweg kwam er een dikke hond met lange flaporen al kwispelstaartend naar me toe gelopen. Het beest had blijkbaar geen kwaad in de zin en om een of andere onnaspeurbare reden bleef het kilometers ver een beetje voor me uit lopen. Totdat die hond bij de volgende bewoning opeens verdween op een erf. Naar ik veronderstelde omdat het beestje daar thuis was. Dat gebeurde dichtbij het kerkje van Hamme. Ho even! Hamme? Waar is de Durme hier dan te vinden? Ik was er me niet van bewust dat er ook in Vlaams-Brabant een Hamme bestaat. Het is hier een deelgemeente van Merchtem. Merkwaardig is dat er in het ganse dorp geen middenstanders schijnen te zijn! Zelf heb ik niet de gelegenheid gehad dat op waarheid te testen want ik bleef, de pijltjes volgend, steeds aan de buitenkant van het dorp.

Het kerkje van Hamme heette tot 1982 de Onze-Lieve-Vrouwekerk maar nu is dat Sint-Gudula. Daar is natuurlijk een reden voor, maar daarover zo dadelijk meer. Het is een zeer oude kerk (1680) in witte zandsteen. De wijzerplaat van de klok in de toren is in hout. Daarvóór moet er een houten kerk hebben gestaan. Sinds 1943 reeds is het huidige kerkje beschermd als monument en sinds 1947 is dat ook zo voor de omgeving ervan.

Uit geschreven bronnen van 694 blijkt dat Hamme met zijn kerk toebehoorden aan St.-Petersabdij van Gent. In deze eeuw leefde ook Sint-Goedele (of Gudula) met haar familie op het Hof te Hamme. Dat dorp zou namelijk de geboorteplaats zijn van de heilige en haar

De kerk van Hamme (Vlaams Brabant)

broer Sint-Emebert (een prelaat uit het bisdom Kamerijk). Beiden waren kinderen van hertog Witger van Lotharingen en Sint-Amelberga. Het heilig zijn zat daar duidelijk in de familie. Het verhaal wil dat de heilige Gudula in de kerk in Hamme zou begraven zijn. Ondanks opgravingen werd het graf echter nooit ontdekt. Vermeldenswaardige schatten van het kerkje zijn de gotische doopvont, de barokke biechtstoel, maar vooral het witmarmeren beeld van Onze-Lieve-Vrouw met kind (17^e eeuw) en de houten Sint-Martinusgroep. Ook in de Vlaamse literatuur heeft het bescheiden Hamme een rol vervuld. Maurice Roelants laat zijn roman "Komen en gaan" (uit 1923) vol-

ledig in dat dorp spelen.

De eerste rust- en controlepost bevond zich achter de kerk. Waar ik samen met iemand die me enkele kilometer gezelschap had gehouden, de eerste was om een stempeltje te komen halen.

Het Hagenkasteel in een mooi domein

Kort na de rustpost scheidden zich de wegen van de 20 en de 30 kilometer. De reden was vrij snel duidelijk: de lange afstand kreeg toegang tot het eerste kasteeldomein dat beloofd was. Voor zover ik het heb kunnen nagaan was dit het Hagenkasteel. Ik ben verder nagenoeg niets te weten gekomen over die buitengewoon grote woning die gelegen is in een prachtig parkdomein. Op het internet is er zelfs geen afbeelding van te vinden. In elk geval niet waar ik gezocht heb. Het was duidelijk dat daar vele eendjes thuis waren op de waterpartijen. En die beestjes waren niet erg opgezet met mijn aanwezigheid want met

veel gesnater en vleugelgeklap gingen ze onder protest aan de haal. Waarbij zelfs drie kleine soortgenootjes achtergelaten werden op de vijver. Die beestjes waren nog zo pril dat ze zeker nog niet aan vliegen toe waren. Zwemmen konden ze echter als de besten, dat bleek wel.

Eens dit kasteeldomein verlaten kwam ik in een lange, rechte dreef terecht die druk bevolkt was met roeken. Ganse benden van die kleinere kraaiachtigen zaten in het zand van de dreef te scharrelen. Daarbij was het aardig om te zien hoe ze zich op tijd uit de voeten (?) wisten te maken voor dat onbetrouwbare, tweebeinige wezen dat hun rust kwam verstoren en dat misschien hun veiligheid kwam bedreigen. Er was er eentje die ergens in een van de bomen had postgevat en die een schorre kreet uitstootte eens ik een bepaalde

De dreef met de (nu verjaagde) roeken en de mountainbiker

De Romeinsebaan met net zichtbaar links onder het bord de skyline van Brussel

grens overschreed. Waarna een deel van het roekenvolk op de wieken ging en zich terzijde op een akker weer verzamelde. Wat verder herhaalde zich het voorgaande scenario telkens weer. Blijkbaar bleef de schildwacht me volgen zodat golf na golf zwarte vogels het luchtruim koos. Totdat er een mountainbiker aankwam en ze allemaal tegelijk wegvlogen. Hij was het enige menselijke wezen dat ik in gans die lange dreef ben tegengekomen en die kwam dan nog de pret bederven. Aan het einde van de dreef zag ik dat het daar de Amelgemstraat moest zijn geweest. Ergens daar moet er nog een duivels-hoeve staan maar ik heb ze niet gezien. Die is naar het schijnt in één enkele nacht gebouwd. Maar dan wel met de hulp van de duivel omdat de boer zijn ziel verkocht had. Of iets van die strekking.

Een smal pad leidde heuvelopwaarts langs weiden waar opvallend veel zwarte paarden stonden. Om terecht te komen op een geasfalteerde weg die, blijkens een zeshoekig schildje deel uitmaakt van de Eddy Merckxroute. Een fietsroute die genoemd is naar de welbekende wielergod die hier in deze gemeente, Meise, woont. Maar meer nog dan dat zegt de naam van de straat iets over de historische betekenis ervan: Heerbaan. Verder, waar Meise Brussegem wordt, verandert niet de weg maar wel wordt de naam dan „Romeinsebaan“. Dat zegt genoeg over het verleden van deze weg. Deze Romeinsebaan is inderdaad ooit echt een heerweg geweest van de Romeinen. De weg verbond de zogenaamde vicussen van Asse en Elewijt met elkaar. Een vicus was vaak een nederzetting bij een Romeins castellum (een legerplaats) of het was een klein stadje dat op de kruising lag van belangrijke

handelswegen. Dat was dan doorgaans ook een handelsplaats van enige betekenis. In de Middeleeuwen bestond de term „vicus“ nog. Het was dan meestal een kleine nederzetting die doorgaans in de nabijheid van een stad lag. Tegenwoordig zouden we misschien spreken van een voorstad. Al zal een vicus waarschijnlijk wel kleiner geweest zijn dan wat we nu met een voorstad bedoelen. De oorspronkelijke heerbaan werd hier dus aangelegd, zoals dikwijls, op een heuvelrug. Belangrijker nog is dat deze heuvelrug de waterscheiding vormt tussen het dal van de Zenne en dat van de Schelde. In de richting waarin ik wandelde, naar Ossel toe, lag de Zenne aan mijn linkerkant. Dat was niet moeilijk te onderscheiden want in de verte waren reeds de buildings van Brussel te zien. Rechts stroomt het regenwater via de kleine Molenbeek naar de Vliet en zo uiteindelijk naar de Schelde. Al heeft de Vliet dan in Ruisbroek (Antwerpen) in het verleden voor ernstige overstromingen gezorgd en is ze nu van de grotere rivieren afgesloten zodat het geen getijdenrivier meer is. Geologen schatten dat zo'n 7 miljoen jaar geleden deze heuvelrug de overgang was tussen de Diestiaanzee en het vasteland. De vele keien die hier in de ondergrond zitten, zijn rolkeien die eens aan het strand hebben gelegen. Stel je voor! De heuvelruggen

zijn dan restanten van vroegere zandbanken.

De Romeinsebaan valt voor een deel samen met de Foeksenbos wandelroute. Waar het traject van de wandeling rond een zeer hoge toren met antennes ging, verliet ik het asfalt. Die toren staat overigens, naar mijn mening, scheef. Het pad liep langs een bos waarvan ik vermoedde dat dat het Foeksenbos moest zijn. Een deel van het bomenbestand zag er tamelijk recent uit maar er stonden ook exemplaren bij die daar al ettelijke verjaardagen moeten gevierd hebben.

Aan het einde van het pad wachtte het dorpje Ossel. Eigenlijk klopt dat niet. Het is geen dorp maar een gehucht van Brussegem. Het ziet er echter wel helemaal uit als een volwaardig dorp. De kerk heeft alweer een lange geschiedenis. Ze is gewijd aan Sint-Jan-de-Doper. Het is een gotische kerk met drie beuken.

De tweede rust- en controlepost was hier in de schaduw van de kerk te vinden in een café waar er alweer niet veel volk vóór mij was gepasseerd.

Van bij de kerk ging het weer snel heuvelopwaarts langs iets wat er voor mij in eerste instantie als een veldweg uitzag. Doch het bleek een pad te zijn dat meerdere betekenissen had. Het was namelijk ooit een volwaardige dreef geweest. Er was van het oorspronkelijke bomenbestand maar weinig meer bewaard gebleven maar nog niet zo lang geleden heeft men hier een geboortelaan aangeplant. In andere gemeenten vindt

men wel eens dat een jong bos een zogenaamd „geboortebos“ blijkt te zijn. Voor elk kind dat in een bepaald jaar wordt geboren in de gemeente wordt dan een boompje geplant. In Merchtem vond men daarvoor eigenlijk geen plaats. Totdat iemand op het idee kwam nu eens niet een bos aan te leggen maar wel via het initiatief om boompjes te planten een oude dreef in ere te herstellen. De vroegere dreef heeft trouwens ook een wat curieuze geschiedenis. In het begin van de twin-

tigste eeuw liet de bewoner van het kasteel Wolvendael, baron Léon de Viron de dreef aanleggen door er haagbeukbomen te laten planten. De reden daartoe was dat zijn echtgenote, barones Cornélie de Meester de Heyndonck, er aan hield om wekelijks te voet naar haar geliefde kerkje in Ossel te gaan om er de mis bij te wonen. Ze deed die tocht te voet. Wat overigens niet zo vreselijk ver is. Maar de baron vond het toch nodig zijn eega in de zomer te beschermen tegen de brandende zon en in de winter haar enige beschutting te bieden tegen gure winden en slagregens.

Voor de aanleg van de geboortedreef langs wat vroeger de „Kleine Osseveldstraet“ heette, heeft men gebruik gemaakt van inlands plantgoed. Wat ik helemaal niet wist is dat de meeste haagbeuk die wordt aangeplant in onze streken, afkomstig is uit Oost-Europa. Omdat de winters daar langer duren en strenger zijn, is de bloeitijd van die planten niet aangepast aan ons ecologisch systeem. Dat misleidt de insecten, schijnt het! Hetgeen dan weer

gevolgen heeft voor de kruisbestuiving.

Het is hier nog op een andere manier interessant. De streek is eigenlijk de grens tussen Laag- en Midden België. Bovendien ligt hier ook de scheidslijn tussen de zandleemstreek en de leemstreek. Op sommige plaatsen in de omtrek zijn nog aanwijzingen zichtbaar dat daar leem werd ontgonnen.

Aan het eind van dit pad na een kruispunt van veldwegen, ging het traject over een vrij breed maar zeer oneffen pad. Daar werd ik, verdorie, toch wel ingehaald door een personenauto in een machtige stofwolk! Hoewel er duidelijke verkeerstekens stonden die aangeven dat alle gemotoriseerde verkeer hier uitdrukkelijk niet toegelaten was. Even verder reed die auto zich trouwens vast. Hetgeen maar goed was dat het op die plek gebeurde want het enige wat daar nog een eindje verder kon gebeuren is dat de auto ernstig beschadigd ging raken. Er staken daar flinke steenbrokken uit de grond omhoog en aan weerszijden waren diepe geulen uitgespoeld door het regenwater. Dit pad leidde echter naar het tweede kasteeldomein dat de Lustige Wandelaars beloofd hadden. Het kasteel Wolvendael. Tot mijn spijt en frustratie heb ik alweer nagenoeg niets kunnen vinden over de geschiedenis van dit kasteel en wie er tegenwoordig woont. En bewoond is het alleszins. Ik denk dat ik zelfs één van de bewoonsters heb ontmoet. Een jonge dame die met een speelse jonge herdershond net buiten het domein aan het wandelen was. Mijn vermoeden rust op het feit dat ik haar later een slot van een toegangshek heb zien openen. Het park rond dit kasteel is ronduit verbluffend. Zelden heb ik ergens zulke dikke beuken gezien. Het onderhouden van de streng geschoren heggen moet op zich al een stoet tuinlui vragen en een vermogen kosten. Normaliter is het domein niet toegankelijk voor het publiek maar de wandelclub die deze wandeling organiseerde kreeg het voorrecht om voor deze ene keer, exclusief voor deze wandeling, toegang te krijgen. Het crèmekleurige kasteel ziet er uit alsof het uit een vriendelijk sprookje is weggelopen.

Het kasteel Wolvendael, gelegen in een prachtig park met eeuwenoude bomen van kolossale omvang en curieus gesnoeide heggen.

De kapel van Sint-Anna in Vijlst

kerk die gebouwd werd in de 16e en 17e eeuw.

Van hier af ging het door een immer golvend landschap langs bloeiende bomen en overwegend rustige wegen weer op het centrum van Merchtem aan.

Een wandeling door een interessante streek over een parcours dat niet altijd slechts golvend was maar dat zo nu en dan ook eens wat nijdiger hellingen presenteerde. Een prettige kennismaking.

Buiten het domein passeerde ik aan de kapel van Sint-Anna in Vijlst. Een pittoresk monument dat een merkwaardig beeld van Sint-Anna herbergt. De moeder van Maria draagt haar op de arm en Maria zelf draagt op haar beurt Jezus.

De weg leidde van hier naar Brussegem. Dat is ook al een deelgemeente van Merchtem. Het werd in de Frankische tijd gesticht als Brussaheim. In het centrum staat de laatgotische Sint-Stefanus-

© Michel Christiaens